

Forskningsbehov för mer närproducerat foder i svensk ekologisk produktion.

Det finns en stark drivkraft hos ekologiska lantbrukare att odla och fodra djur med närproducerat foder. Mjolkproduktionen har växt snabbare än växtodlingen vilket resulterat i att vi har en stor brist på både spannmål och proteingrödor. Svenskt lantbruk förlorar närmare 90 miljoner kronor per år på att inte odla sitt eget ekologiska foder. Dessutom bryts kretsloppet när vi importerar foder. Därför arbetar Ekologiska Lantbrukarna ihop med LRF och Växa Sverige sedan tre år med ett projekt för att öka andelen närproducerat foder. En pusselbit för att lyckas är att få till stånd forskning som gynnar utvecklingen av närodlat foder. Här sammanfattar vi de synpunkter som kommit fram vid lantbrukarkontakter i projektet just vad gäller forskningsbehov i ekologisk produktion.

I Forskningsagenda för ekologiskt lantbruk 2013 (EPOK vid SLU) och på Core Organic identifieras flera intressanta områden som har koppling till ökad andel närodlat foder. Nedan har vi identifierat de mest intressanta utifrån erfarenheter i projektet. Dessutom listar vi konkreta förslag inhämtade från lantbrukare som varit delaktiga i projektet. Generellt ser lantbrukare gärna att mer medel satsas på tillämpad forskning, gärna där lantbrukarna själva kan delta i projekten, så kallad deltagande forskning.

Intressanta områden ur Forskningsagenda för ekologiskt lantbruk 2013 (www.slu.se/epok)

- Odlings säkra baljväxter och baljväxtrika växtföljder för lokalproducerade och processade proteinfoder.
- Åtgärder för hög vallfoderkvalitet anpassat för olika djurkategorier samt utveckling av fodervärdering och utfodringsstrategier.
- Betesstrategier för hög produktion, god djurhälsa, bra arbetsmiljö och stor biologisk mångfald
- Avelsåtgärder för hög överlevnadsförmåga, samt samspel mellan ras och produktionssystem.
- Växtmaterial, samodlingskombinationer och sort- blandningar med mångfunktionella egenskaper.
- Teknik- och maskinutveckling i samspel med biologiska förutsättningar för ökad effektivitet och precision vid ogräsreglering
- Biologiska metoder och nyttan av biologisk mångfald för bekämpning av sjukdomar och skadeinsekter
- Odlingsstrategier och teknik för hållbar växtnäringssörjning
- Utveckla grödor och husdjur anpassade för produktionssystem med stor användning av lokala resurser och utevistelse för djuren
- Uppfödningssystem där bete på naturbetesmarker kombineras med andra utfodringsstrategier, samt val av djurmaterial för lönsammare produktion och stor miljönytta
- Modeller för samverkan, exempelvis mellan gårdar med växt- respektive djurproduktion,

- Teknik och logistik för att underlätta kretsloppet av foder och gödsel mellan och inom gårdar
- Bevarade mervärden genom hela livsmedelskedjan genom bättre kommunikation och kunskapsöverföring.
- Hur kvalitet hos ekologiska livsmedel påverkas av odlingsbetingelser och produktionssystemens utformning med grovfoderbaserad produktion efterfrågas.

Core Organic I och II (www.coreorganic.org) ett forskningsprogram som initierats av olika europeiska forskningsfinansiärer för att stärka den ekologiska forskningen har identifierat flera intressanta forskningsområden. Tillexempel strategier för mer närproducerat foder till gris och fjäderfä, mjölkproduktion på blandvallar, rapskaka och grönfoder med åkerböna och vårveve Där refereras även flera intressanta tyska och engelska studier om utfodring och odling av proteingrödor i ekologisk produktion.

Lantbrukare som deltagit i vårt projekt efterfrågar mer forskning och utveckling om

- Nya sorter av åkerböna, lupin, oljeväxter och ärtor lämpade för ekologisk odling. Även nya sorter av mer ovanliga grödor som soja och esparsett efterfrågas.
- Samodling av sorter för lämpliga grönfoderblandningar med högt näringsvärde och hög odlings säkerhet.
- Odlingstekniker (både maskiner och metoder) för att minimera riskerna i proteingrödeodlingen
- Teknikutveckling för utfodring – särskilt att blanda grovfoder på rationellt sätt.
- Bedriva avel på befintliga raser och ta in nya raser som producerar bra på svenskt protein, grovfoder och bete
- Proteinförsörjning med egenodlat foder till enkelmagade djur
- Inhysningssystem för rationell utfodring och bete
- Drivkrafter för omställning till ekologisk produktion – biologiska, ekonomiska och socialpsykologiska
- Metoder för samverkan och handel mellan gårdar. Riskminimering och inte minst beteendevetenskapliga aspekter på samverkan är av intresse.
- Forskning om samverkan mellan gårdar förr i tiden

Önskas mer information är ni välkomna att ringa Eva Hagström Öberg, projektledare för Ekologiska Lantbrukarnas del i projektet "Mer närodlat foder".

Eva Hagstöm Öberg
eva.hagstrom@ekolantbruk.se
 0706 336663